

තොදකාර්යය පිරිවැය

වරලත් ගණකාධිකරණය - ව්‍යාපාර අදියර II
BL6 - කළමනාකරණ ගිණුම්කරණය (MA)
Pack 01

උපුල් අබේසිරිය
B.Sc. (B.Admin) Sp., FCA, FCMA

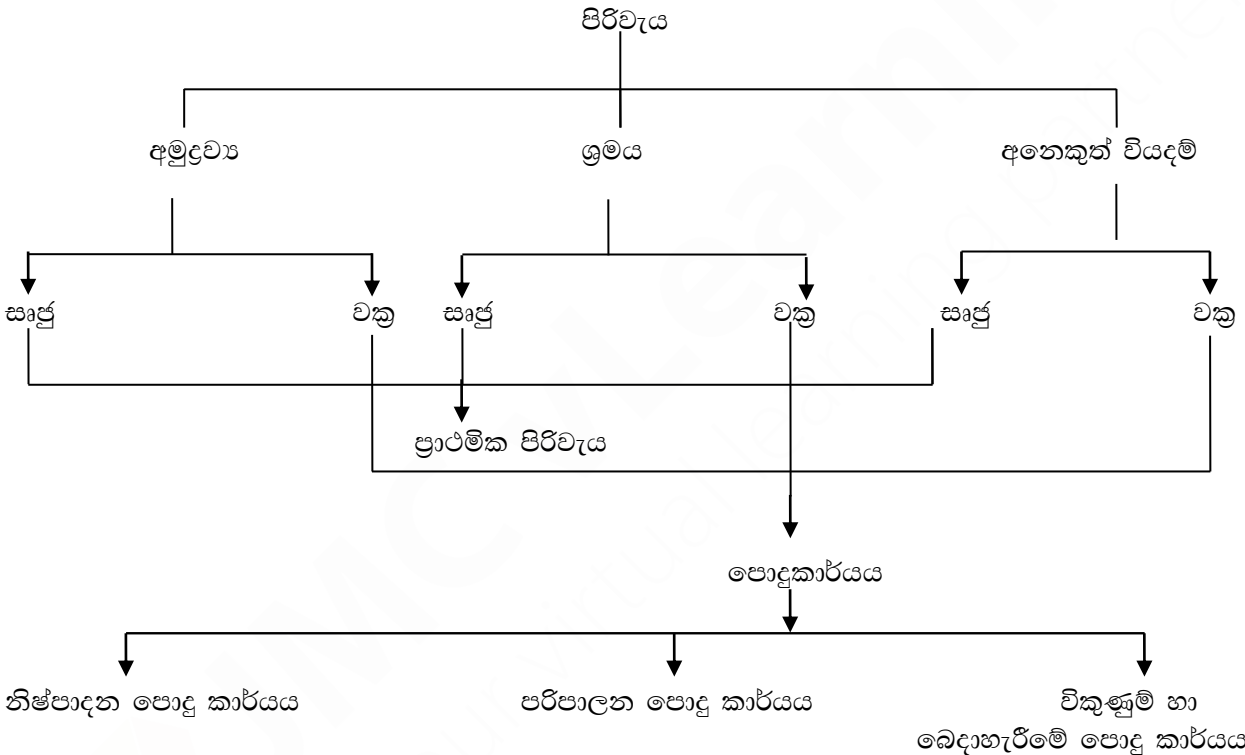
පරිච්ඡේදය 5

පිරිවැය මූලිකාංග - පොදු කාර්යය පිරිවැය Overhead Cost – an Element of Costs

සෘජු අමුද්‍රව්‍ය, සෘජු ශ්‍රමය හැරුණු කොට භාණ්ඩයක හෝ සේවා ඒකකයක (පිරිවැය ඒකකයක) පිරිවැය තුළ අඩංගු අනෙක් වැදගත් කොටස වන්නේ පොදු කාර්යය පිරිවැයයි.

පොදු කාර්යය පිරිවැයක් යනු? [What is an Overhead Cost?]

මෙය පහත සටහන මගින් පැහැදිලි වේ.

ඉහත සටහනින් දක්වා ඇති පරිදි, සියලුම වක්‍ර වියදම්වල එකතුව පොදු කාර්යය පිරිවැයයි. පොදු කාර්යය පිරිවැය තුළ ඇති මෙම වක්‍ර ස්වරූපය නිසාම, පිරිවැය ඒකකයකට කොපමණද? යන්න හඳුනා ගැනීම තරමක් අසීරු වේ. එනම් පොදු කාර්යය පිරිවැය යනු, පිරිවැය ඒකකයක් සමග පැහැදිලිව හඳුනාගත නොහැකි වක්‍ර ද්‍රව්‍ය, වක්‍ර ශ්‍රමය හා වක්‍ර අනෙකුත් වියදම්වල එකතුව වේ.

පොදු කාර්යය පිරිවැය වර්ගීකරණය

1. දරනු ලබන කාර්යය අනුව - කොටස් තුනකි.
 - a) නිෂ්පාදන පොදු කාර්යය : උදා: ග්‍රීස් තෙල්, යන්ත්‍ර අමතර කොටස්, කම්හල් සුපරීක්ෂණ වටුප්, වැඩ මූලික වැටුප්, ගබඩා සේවක වැටුප්, නඩත්තු සේවක වැටුප්, කම්හල් කුලී, කම්හල් රක්ෂණ, කම්හල් වරිපනම්, යන්ත්‍ර ක්ෂය, ඉන්ධන හා බලය, නඩත්තු වියදම්.

b) පරිපාලන පොදු කාර්යය : උදා: පරිපාලන නිලධාරීන්ගේ, කාර්යාල ලිපිකරුවන්ගේ, ගණකාධිකාරීන්ගේ කාර්යාල සහායකයින්ගේ වැටුප්, විගණන ගාස්තු, මුද්‍රණ වියදම්, ලිපිද්‍රව්‍ය, කාර්යාල කුලී, වරිපනම්, රක්ෂණ, විදුලිය, දුරකථන, තැපැල් වියදම්, ගොඩනැගිලි හා කාර්යාල උපකරණ ක්ෂය.

c) විකුණුම් හා බෙදාහැරීමේ පොදු කාර්යය : උදා: විකුණුම් කළමනාකරුවන්ගේ /විකුණුම් සේවකයින්ගේ වැටුප්, විකුණුම් කොමිස්, ප්‍රචාරණ හා ප්‍රවර්ධන වියදම්, බෙදාහැරීම් වාහන නඩත්තු වියදම් හා ක්ෂය, විකුණුම් අංශයේ අනෙකුත් වියදම්.

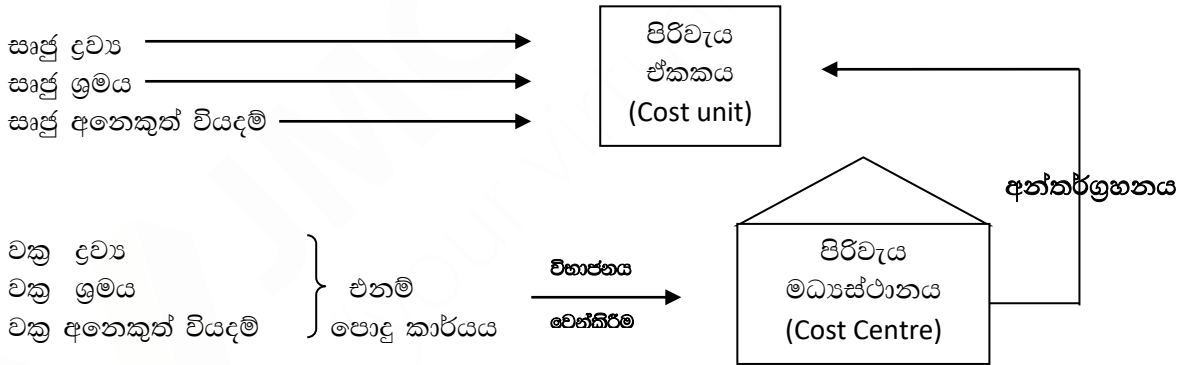
2. හැසිරීම අනුව - කොටස් හතරකි

- a) ස්ථාවර පොදු කාර්යය
- b) විචල්‍ය පොදු කාර්යය
- c) අර්ධ විචල්‍ය පොදු කාර්යය
- d) පියවර පොදු කාර්යය

3. පාලනය කළ හැකි බව අනුව - කොටස් දෙකකි

- a) පාලනය කළ හැකි පොදු කාර්යය
- b) පාලනය කළ නොහැකි පොදු කාර්යය

ඉහතින්ද සඳහන් කළ පරිදි පොදු කාර්යය වල ඇති "වක්‍ර" ස්වභාවය නිසා, පිරිවැය ඒකකයකට මෙතරම් යැයි සෘජුවම කිව නොහැක.

ඉහත රූප සටහනේ දක්වා ඇති පරිදි, සියලුම සෘජු පිරිවැය, පිරිවැය ඒකකය සමග කෙළින්ම හඳුනාගත හැකි වුවද, වක්‍ර වියදම් හෙවත් පොදු කාර්යය, පිරිවැය එසේ කෙළින්ම හඳුනාගත නොහැක. එහෙයින්, දූෂ්කර කාර්යයක් වුවද, කෙසේ හෝ මෙම පොදු කාර්යය වියදම් පිරිවැය ඒකකයකට මෙතරම් ප්‍රමාණයක් බව, උපරිම නිවැරදිතාවයකින් හඳුනාගත යුතු වේ. මේ සඳහා ඉහත පරිදි, ඒවා මුලින්ම පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන වලට එක්රැස්කොට, පසුව සුදුසු පදනමක් මත පිරිවැය ඒකකයට අවශෝෂණය කරගැනීමට සැලැස්විය යුතුයි.

පිරිවැය මධ්‍යස්ථානයක් ? (Cost Centre)

පිරිවැය එක් රැස් වන භෞතික ස්ථානයක්, පුද්ගලයෙක්, ක්‍රියාකාරකමක්, උපකරණයක්, යන්ත්‍රයක් හෝ ඕනෑම දෙයක් පිරිවැය මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස සැලකේ. [A Production or service location, function, activity, or item of equipment for which cost are accumulated]

උදා : ඇඟලුම් කම්හලක

- ස්ථානයක් → රෙදි කැපීමේ අංශය, මැසීමේ අංශය, නිම කිරීම් අංශය, ගබඩාව, ආපනශාලාව, නඩත්තු අංශය
- පුද්ගලයෙක් → එක් විකුණුම් නියෝජකයෙක්
- ක්‍රියාකාරකමක් → තත්ව පාලනය, රෙදි කැපීම, මැසීම, සේදීම
- උපකරණයක් → ඇසිරීමේ යන්ත්‍රය

මෙම පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන කොටස් දෙකක් යටතේ වර්ග කෙරේ.

- I. නිෂ්පාදන පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන (Production Cost Centres)
- II. සේවා පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන (Service Cost Centres)

I. නිෂ්පාදන පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන (Production Cost Centres)

භාණ්ඩය හෝ සේවාව නිෂ්පාදනය කිරීමට සෘජුව සම්බන්ධ වන/දායක වන අංශ නිෂ්පාදන පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන වේ.

උදා : ඇඟලුම් කම්හලක රෙදි කැපීම් අංශය, මැසීමේ අංශය, නිම කිරීම් අංශය වැනි.

II. සේවා පිරිවැය මධ්‍යස්ථාන (Service Cost Centres)

නිෂ්පාදනයට කෙළින්ම සම්බන්ධ නොවූවත්, නිෂ්පාදනය කාර්යක්ෂමව සිදු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සේවාවන් සපයන අංශ වේ.

උදා : ඇඟලුම් කම්හලක ඇති ගබඩාව, යන්ත්‍ර නඩත්තු අංශය, ගිණුම් අංශය, ආපනශාලාව, වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථානය, පරිගණක අංශය වැනි.

පිරිවැය ඒකකයකට පොදු කාර්යය පිරිවැය ගණනය කිරීම

ඒකකයකට පොදු කාර්යය පිරිවැය හඳුනා ගැනීම එතරම් පහසු නොවේ. ඒ සඳහා පියවර කිහිපයකින් යුතු දිගු ක්‍රියාවලියක් අනුගමනය කළ යුතු වේ. මෙම ක්‍රියාවලිය තුළ පහත පියවර ඇතුළත් වේ.

- 1) පොදු කාර්යය පිරිවැය රැස්කිරීම. (Overhead Collection)
- 2) පොදු කාර්ය පිරිවැය වෙන්කිරීම (Over head Allocation)
- 3) පොදුකාර්යය පිරිවැය විභාජනය (Apportionment)
 - a) ප්‍රාථමික විභාජනය (Primary Apportionment)
 - b) ද්විතීයික විභාජනය (Secondary Apportionment)
- 4) පොදු කාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය (Overhead Absorption)

(1) පොදු කාර්යය පිරිවැය රැස් කිරීම (Collection of Overheads)

පොදු කාර්යය යටතට ගැනෙන විවිධ අයිතම්, විවිධ ගිණුම් ශීර්ෂ යටතේ ඒකරාශී කිරීම, "රැස් කිරීම" නම් වේ.

උදා : කර්මාන්ත ශාලා කුලී, යන්ත්‍ර රක්ෂණය, යන්ත්‍ර ක්ෂය ආදී ලෙස.

මෙම වියදම් හඳුනාගැනීම සඳහා පහත සඳහන් මූලාශ්‍ර ලේඛන භාවිතා කෙරේ.

- වක්‍ර ද්‍රව්‍ය සඳහා → ගබඩා අධියාවනා පත්‍ර (MRNs)
- වක්‍ර ශ්‍රමය සඳහා → වැටුප් ලේඛන (ගෙවූ), ජ'නල් වවුචර (උපචිත)
- අනෙකුත් වක්‍ර වියදම් → ගෙවීම් වවුචර (ගෙවූ), ජ'නල් සටහන් (උපචිත)

(2) පොදු කාර්ය පිරිවැය වෙන් කිරීම (Overhead allocation)

යම් වියදමක්, පොදු කාර්යය වියදමක් වුවද එය අදාළ වන අංශය හෝ මධ්‍යස්ථානය පහසුවෙන් හඳුනාගත හැකි නම් එම වියදම අනෙක් අංශ වලට බෙදා නොදී, එම අදාළ අංශයටම පමණක් යොමු කිරීම පොදු කාර්යය පිරිවැය වෙන්කිරීම ලෙස හැඳින්වේ.

උදා :

- ගබඩා භාරකරුගේ වැටුප \implies යොමු කරනුයේ ගබඩාවට පමණි
- රෙදි කැපීම් අංශයේ කළමනාකරුගේ වැටුප \implies යොමු කරනුයේ කැපීම් අංශයටයි.
- මැසීමේ අංශය සඳහා වෙනම විදුලි මීටරයක් සවිකර ඇත්නම් \implies එම විදුලි බිල යොමු කරනුයේ කැපීම් අංශයටයි

(3) පොදුකාර්යය පිරිවැය විභාජනය (Apportionment)

යම් පොදු කාර්යය වියදමකට අදාළ පිරිවැය මධ්‍යස්ථානය සෘජුවම/ පහසුවෙන් හඳුනාගත නොහැකි නම්, එම පිරිවැය යම් සාධාරණ පදනමක් මත ඒ ඒ පිරිවැය මධ්‍යස්ථානයට බෙදා දිය යුතුය. මෙලෙස කෙරෙන බෙදා දීම “පො/ කා. විභාජනය” ලෙස හැඳින්වේ.

උදා: සමස්ථ ව්‍යාපාරයම සඳහා ගෙවනු ලබන කුලිය, ඒ ඒ අංශයේ බිම් ප්‍රමාණය මත (Area occupied) බෙදා දීම.

සාධාරණ පදනම ? [Fair Basis of Apportionment]

මෙය ඒ ඒ පිරිවැයට අනුව වෙනස් වේ. එනම් ඒ ඒ පිරිවැය මධ්‍යස්ථානය, අදාළ වියදමට අදාළ වූ පහසුකම භාවිතා කළ ආකාරය මත/ ප්‍රතිලාභ ලබා ගත් ආකාරය මත වෙනස් වේ. ඒ සඳහා නිදසුන් කිහිපයක් පහත වේ.

<u>පිරිවැය අයිතමය</u>	<u>බෙදීමේ සාධාරණ පදනම</u>
(1) වක්‍ර වැටුප්	\implies වෙන් කිරීම (බොහෝවිට අංශය හඳුනාගත හැක)
(2) වක්‍ර ද්‍රව්‍ය	\implies වෙන්කිරීම (බොහෝවිට අංශය හඳුනාගත හැක)
(3) නඩත්තු	\implies නඩත්තු පැය/ බිම් ප්‍රමාණය
(4) විදුලි බිල (ආලෝකය)	\implies බිම් ප්‍රමාණය
විදුලි බිල (උණුසුම් හා ශීත කිරීම)	\implies බිම් ප්‍රමාණය/ වර්ග ප්‍රමාණය
විදුලි බිල (යන්ත්‍ර ධාවනය)	\implies යන්ත්‍රවල අශ්ව බලය
(5) කුලී හා වරිපනම්	\implies බිම් ප්‍රමාණය
(6) ගොඩනැගිලි රක්ෂණ	\implies බිම් ප්‍රමාණය
(7) යන්ත්‍ර ක්ෂය	\implies යන්ත්‍ර පිරිවැය
(8) යන්ත්‍ර රක්ෂණ	\implies යන්ත්‍ර පිරිවැය
(9) වැටුප් සම්බන්ධ වියදම් (අතිකාල)	\implies දළ වැටුප මත/සේවක සංඛ්‍යාවඋදා: (EPF, ETF,
(10) ශුද්ධ පවිත්‍ර කිරීම	\implies බිම් ප්‍රමාණය
(11) සේවක සුභසාධන වියදම්	\implies සේවක සංඛ්‍යාව මත
(12) සේවක අධීක්ෂණ වියදම්	\implies සේවක සංඛ්‍යාව/ නිරීක්ෂණ පැය
(13) ආපන ශාලා වියදම්	\implies සේවක සංඛ්‍යාව මත

මෙහිදී සඳහන් නොවන යම් වියදමක් වේ නම්, දී ඇති පදනම් අතුරින් වඩාත් යෝග්‍ය පදනම තෝරාගෙන විභාජනය කරන්න.

උදාහරණ : 01

නිෂ්පාදන ආයතනයක යන්ත්‍ර අංශ 5 ක් ඇත. ඉදිරි වර්ෂය සඳහා සකස් කළ යන්ත්‍ර අංශවල පොදු කාර්ය පිරිවැය අය වැය ලේඛනය පහත පරිදිය.

ශ්‍රීස් තෙල්	යන්ත්‍ර අංශ I	රු.	1,500	
	යන්ත්‍ර අංශ II	රු.	3,000	
	යන්ත්‍ර අංශ III	රු.	5,000	
	යන්ත්‍ර අංශ IV	රු.	6,000	
	යන්ත්‍ර අංශ V	රු.	<u>9,500</u>	25,000
යන්ත්‍ර නඩත්තු	යන්ත්‍ර අංශ I	රු.	3,500	
	යන්ත්‍ර අංශ II	රු.	4,000	
	යන්ත්‍ර අංශ III	රු.	6,000	
	යන්ත්‍ර අංශ IV	රු.	8,500	
	යන්ත්‍ර අංශ V	රු.	<u>5,000</u>	27,000
විදුලිය	- යන්ත්‍ර ධාවනය සඳහා			7,000
	- ආලෝකය සඳහා			4,000
කුලී සහ වරපනම්				24,000
රක්ෂණ	- ගොඩනැගිලි			2,000
	- යන්ත්‍ර සූත්‍ර			5,000
යන්ත්‍ර ක්ෂය				80,000
නිරීක්ෂණ පිරිවැය				48,000
සාමාන්‍ය වියදම්				<u>6,000</u>
				<u>228,000</u>

අතිරේක විස්තර

යන්ත්‍ර අංශය	අශ්ව බලය	වර්ග ප්‍රමාණය	යන්ත්‍ර සූත්‍ර පිරිවැය	ක්‍රියාකාරීත්ව පැය
i	5	250	25,000	12,000
ii	20	750	125,000	20,000
iii	10	100	50,000	8,000
iv	25	500	200,000	10,000
v	<u>40</u>	<u>400</u>	<u>100,000</u>	<u>30,000</u>
	<u>100</u>	<u>2000</u>	<u>500,000</u>	<u>80,000</u>

- I. එක් එක් යන්ත්‍ර අංශය සඳහා ක්‍රියාකාරී පැයක පිරිවැය ගණනය කරන්න.
- II. මෙම ව්‍යාපාරය X සහ Y නම් භාණ්ඩ දෙකක් නිෂ්පාදනය කරයි. එක් එක් භාණ්ඩයේ ඒකකයක් සඳහා අවශ්‍ය වන යන්ත්‍ර පැය ගණන මෙසේය.

	යන්ත්‍ර අංශය				
	I	II	III	IV	V
X ඒකකයක්	2	-	7	1	2
Y ඒකකයක්	4	1	-	6	1

භාණ්ඩ ඒකකයක පොදු කාර්ය පිරිවැය ගණනය කරන්න.

උදාහරණ : 02

නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු හතරක් ඇති ව්‍යාපාරයක පොදු කාර්ය පිරිවැය පහත සඳහන් පරිදිය.

නිරීක්ෂක වැටුප්	රු.	73,250
වක්‍ර ශ්‍රම වැටුප්	රු.	60,000
අර්ථ සාධක/ අතිකාල	රු.	62,000
සුළු ආයුධ පිරිවැය	රු.	94,000
යන්ත්‍ර නඩත්තු	රු.	45,000
විදුලිය	රු.	19,440
ඉවතලන උපකරණ	රු.	11,710
යන්ත්‍ර රක්ෂණය	රු.	1,850
ගොඩනැගිලි රක්ෂණය	රු.	1,500
ගෙවල් කුලී සහ වරිපනම්	රු.	25,000
යන්ත්‍ර ක්ෂය	රු.	92,500
	<u>රු.</u>	<u>486,250</u>

සෙසු විස්තර

	(1)	(2)	(3)	(4)	(එකතුව)
වර්ග ප්‍රමාණය වර්ග අඩි	1800	1500	800	900	5000
කිලෝවොට් පැය 000	270	66	85	65	486
යන්ත්‍ර පිරිවැය රු. 000	300	200	80	160	740
වක්‍ර ශ්‍රමික සංඛ්‍යාව	3	3	1	1	8
සමස්ථ ශ්‍රමික සංඛ්‍යාව	19	24	12	7	62
යන්ත්‍ර නඩත්තු පැය 000	3	2	3	1	9
සුළු ආයුධ පිරිවැය	රු. 35000	රු. 43,000	රු. 10,000	රු. 6,000	රු. 94,000
නිරීක්ෂණ වැටුප්	රු. 20,500	රු. 20,000	රු. 17,750	රු. 15,000	රු. 73,250
ඉවතලන උපකරණ	රු. 4,910	රු. 4,410	රු. 660	රු. 1,730	රු. 11,710
යන්ත්‍ර ධාවන පැය 000	30	36	19	08	93

එක් එක් අංශයේ යන්ත්‍ර පැයක පිරිවැය සකස් කරන්න.

පොදු කාර්ය විභාජනය උප පියවර දෙකකින් යුක්ත වේ.

- I. ප්‍රාථමික විභාජනය (Primary Apportionment)
- II. ද්විතීයික විභාජනය (Secondary Apportionment)

I. ප්‍රාථමික විභාජනය (Primary Apportionment)

ඉහතින් සඳහන් කළ පරිදි විවිධ වූ පොදුකාර්ය පිරිවැය රැස් කිරීමෙන් අනතුරුවල ඒවා ප්‍රතිලාභ ලබන සියලුම අංශවලට (නිෂ්පාදන මෙන්ම සේවා) යම් පදනමක් මත බෙදාදීම ප්‍රාථමික විභාජනය සේ සැලකේ.

II. ද්විතීයික විභාජනය (Secondary Apportionment)

ඉහත සඳහන් කළ පරිදි, පොදු කාර්යය "වෙන් කිරීම" යටතේ පැහැදිලිව හඳුනා ගත හැකි පිරිවැය සෘජුවම අදාළ අංශයට එක්රැස් කරන අතර "ප්‍රාථමික විභාජනය" යටතේ, අනෙකුත් පොදු කාර්යය විශදම් යම් සාධාරණ පදනමක් මත ප්‍රතිලාභ ලබාගන්නා අංශවලට බෙදා දේ. පොදු කාර්යය වෙන්කිරීමෙන් හා ප්‍රාථමික විභාජනයෙන් පසු ආයතනයේ සියලුම පොදු කාර්යය විශදම් නිෂ්පාදන අංශවලට හා සේවා අංශවලට එක් රැස් වේ. අනතුරුව, එම සියලු අංශවලට බෙදී ගිය පොදුකාර්යය පිරිවැය, එම අංශවල නිපදවන භාණ්ඩවල හෝ සේවා

ඒකකයක (පිරිවැය ඒකකයක) පිරිවැය තුළට ඇතුළත් කළ යුතුයි. එය **අන්තර්ග්‍රහණය** නම් වේ. නමුත් සේවා අංශවල සෘජුවම භාණ්ඩය නිෂ්පාදනය නොවන හෙයින්, අන්තර්ග්‍රහණයට පෙර, සේවා අංශවල පොදු කාර්යය පිරිවැය, යම් සාධාරණ පදනමක් මත නැවතත් නිෂ්පාදන අංශවලට බෙදා දිය යුතුයි. මෙලෙස “වෙන්කිරීම” මගින් හා “ප්‍රාථමික විභාජනයෙන්” සේවා අංශවලට එක්රැස් වන පොදු කාර්යය පිරිවැය යම් පදනමක් මත නිෂ්පාදන අංශවලට නැවත බෙදා දීමේ ක්‍රියාවලිය “**ද්විතියික විභාජනය**” නම් වෙයි.

ද්විතියික විභාජනය සඳහා භාවිතා කරන ක්‍රම

ක්‍රම තුනකි.

- I. අඛණ්ඩ බෙදුම් ක්‍රමය / නොනැවත බෙදුම් ක්‍රමය
- II. සමගාමී සමීකරණ ක්‍රමය/ ගණිතමය ක්‍රමය
- III. ඉවත් කිරීමේ ක්‍රමය / නොසලකා හැරීමේ ක්‍රමය

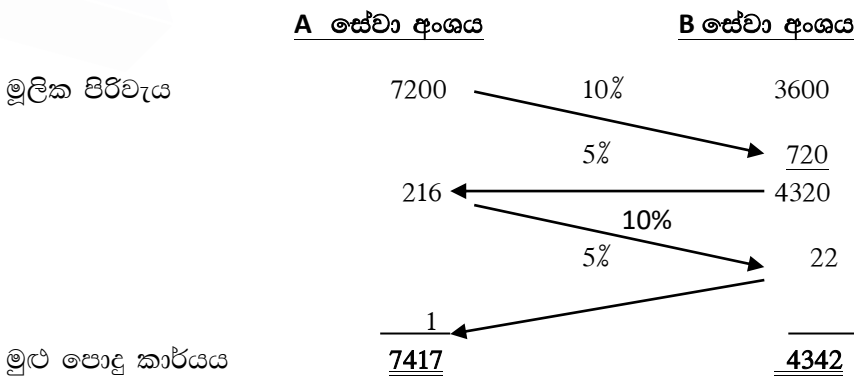
ප්‍රායෝගිකව එක් සේවා අංශයක් සේවා සපයනුයේ නිෂ්පාදන අංශවලට පමණක් නොව අනෙකුත් සේවා අංශවලටද සේවය සපයයි. (එනම් අන්තර් සේවා සැපයීම) එවැනි විටක සේවා අංශවල පොදුකාර්යය පිරිවැය නිෂ්පාදන අංශවලට මෙන්ම ඉන් සේවා ලබා ගන්නා අනෙකුත් සේවා අංශවලටද බෙදා දිය යුතුයි.

I අඛණ්ඩ බෙදුම් ක්‍රමය [Continuous Allotment Method]

පියවර

- I. එක් සේවා අංශයක් තෝරාගෙන එහි පොදු කාර්යය පිරිවැය දී ඇති පදනමක් මත අනෙක් අංශවලට (නිෂ්පාදන මෙන්ම සේවා) බෙදා දෙන්න. මෙහිදී මූලිකම තෝරාගත යුත්තේ කුමන සේවා අංශයද යන්න තීරණය වන්නේ, එම සේවා අංශ අන්තර් සේවා සැපයීමේ ප්‍රතිශතය මතයි.
 උදා :
 A වල පිරිවැයෙන් 10% ක් B සේවා අංශයටද,
 B වල පිරිවැයෙන් 8% ක් A සේවා අංශයටද බෙදී යයි නම් මූලිකම තෝරාගත යුත්තේ A වේ. වැඩි ප්‍රතිශතය)
- II. අනෙක් සේවා අංශයේ මූලික පොදුකාර්යය පිරිවැයට, පළමු අංශයෙන් ලැබුණු ප්‍රමාණයද ඇතුළුව මුළු ප්‍රමාණය නැවතත් දී ඇති ප්‍රතිශතයක් මත සියලුම අංශවලට නැවත බෙදා දෙන්න.
- III. මෙම ඉහත පියවර, සේවා අංශ සියල්ලේම පොදු කාර්යය පිරිවැය “ශුන්‍ය” වන තෙක් අඛණ්ඩව අනුගමනය කරන්න. මෙය අඛණ්ඩ බෙදුම් ක්‍රමයයි.

උදාහරණ : 03

උදාහරණ : 04

එක්තරා ව්‍යාපාරයක නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු දෙකක් හා සේවා දෙපාර්තමේන්තු දෙකක් ඇති අතර දෙපාර්තමේන්තු වල පොදු කාර්යය පිරිවැය පහත පරිදිය.

සේවා දෙපාර්තමේන්තුව - ඒ	රු. 9,600
සේවා දෙපාර්තමේන්තුව - බී	රු. 12,300
නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව අංක 1	රු. 28,000
නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව අංක 11	රු. 40,000

සේවා දෙපාර්තමේන්තු වල පිරිවැය බෙදිය යුතු ආකාරය

	“ඒ”	“බී”	“1”	“11”
ඒ- දෙපාර්තමේන්තුව	---	10%	50%	40%
බී- දෙපාර්තමේන්තුව	50%	---	10%	40%

නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු වල මුළු පිරිවැය ගණනය කරන්න.

උදාහරණ : 05

ව්‍යාපාරයක නිෂ්පාදන අංශ තුනක් හා සේවා අංශ දෙකක් ඇත. දෙපාර්තමේන්තු වල පිරිවැය පහත සඳහන් පරිදිය.

නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව ‘ඒ’	රු. 40,000
නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව ‘බී’	රු. 35,000
නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව ‘සී’	රු. 25,000
සේවා දෙපාර්තමේන්තුව - ‘1’	රු. 11,700
සේවා දෙපාර්තමේන්තුව - ‘11’	රු. 15,000

සේවා දෙපාර්තමේන්තු වල පිරිවැය බෙදිය යුතු ආකාරය

	“ඒ”	“බී”	“සී”	“1”	“11”
සේවා දෙපාර්තමේන්තුව 1	20%	40%	30%	---	10%
සේවා දෙපාර්තමේන්තුව 11	40%	20%	20%	20%	---

එක් එක් නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ පිරිවැය ගණනය කරන්න.

උදාහරණ : 06

එක්තරා නිෂ්පාදන ව්‍යාපාරයක නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තු තුනක් හා සේවා දෙපාර්තමේන්තු දෙකක් ඇති අතර පිරිවැය විස්තර මෙසේය.

නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව ‘ඒ’	රු. 40,000
නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව ‘බී’	රු. 60,000
නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව ‘සී’	රු. 80,000
සේවා දෙපාර්තමේන්තුව - ‘එක්ස්’	රු. 25,000
සේවා දෙපාර්තමේන්තුව - ‘වයි’	රු. 15,000

සේවා දෙපාර්තමේන්තු වලින් සපයන සේවාවන් උපයෝගී කර ගන්නා ආකාරය

	“ආ”	“බ”	“ස”	“එක්ස්”	“වයි”
X සේවා දෙපාර්තමේන්තුව	25%	30%	30%	---	15%
Y සේවා දෙපාර්තමේන්තුව	30%	30%	20%	20%	---

නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව වල ක්‍රියාකාරීත්වය (පැය)

‘ආ’	40,000
‘බ’	80,000
‘ස’	100,000

එක් එක් නිෂ්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ පැයක පිරිවැය කිට්ටුම සහයට ගණනය කරන්න.
 (සම්මත ක්‍රම තුනකින්ම)

II. සමගාමී සමීකරණ ක්‍රමය [Simultaneous Equation Method]

මෙහිදී ඉහත ක්‍රමයේදී මෙන් දීර්ඝ ලෙස බෙදීමක් අවශ්‍ය නොවේ.

පියවර

- (1) එක් සේවා දෙපාර්තමේන්තුවක මුළු පිරිවැය (එහි මූලික පිරිවැය + අනෙක් අංශයෙන් ලැබෙන ප්‍රමාණය) X ලෙසටද, අනෙක් සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ මුළු පිරිවැය (එහි මූලික පිරිවැය + අනෙක් අංශයෙන් ලැබෙන ප්‍රමාණය) Y ලෙසටද උපකල්පනය කරන්න.
- (2) එම X හා Y සඳහා සමීකරණ ගොඩනගන්න. (සමගාමී)
- (3) එම සමීකරණ විසඳීම මගින් X හා Y වල අගයන් ලබා ගන්න. එම අගයන් මගින් ඒ ඒ සේවා අංශවල මුළු පොදු කාර්යය පිරිවැය නියෝජනය වේ.
- (4) එම මුළු පොදු කාර්යය පිරිවැය, දී ඇති ප්‍රතිශත අනුව එක් පියවරකින් අනෙක් අංශවලට (නිෂ්පාදන මෙන්ම සේවා) බෙදා දෙන්න.

මෙය සමගාමී සමීකරණ ක්‍රමයයි.

III. ඉවත් කිරීමේ ක්‍රමය [Elimination Method]

මෙම ක්‍රමය ප්‍රායෝගික භාවිතයන් සඳහා අනුමත කළ හැකි ක්‍රමයක් නොවේ. මෙහිදී එක් සේවා දෙපාර්තමේන්තුවක් අනෙක් සේවා දෙපාර්තමේන්තුවට සපයන සේවාව (අන්තර් සේවා සැපයීම්) නොසලකා හැරේ. එනම් සේවා අංශ සේවා සපයනුයේ නිෂ්පාදන අංශවලට පමණක් බව උපකල්පනය කොට, සේවා අංශවල පොදු කාර්යය පිරිවැය නිෂ්පාදන අංශවලට පමණක් බෙදා දේ.

පොදු කාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය [Overhead Absorption]

පිරිවැය ඒකකයක් සඳහා පොදුකාර්යය පිරිවැය ගණනය කිරීමේ පියවර අතරින් අවසාන පියවර අන්තර්ග්‍රහණයයි. මෙහිදී සිදුවන්නේ “වෙන්කිරීම” (Allocation), ප්‍රාථමික විභාජනය හා ද්විතීයක විභාජනය මගින් නිෂ්පාදන අංශවලට එක් රැස්වුණු පොදුකාර්යය පිරිවැය යම් පදනමක් මත, එම නිෂ්පාදන අංශවල නිෂ්පාදන පිරිවැය ඒකකයට ඇතුළත් කිරීමයි.

පොදු කාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය සඳහා භාවිතා කරන විවිධ පදනම්

මේ සඳහා යොදාගන්නා පදනම් කිහිපයකි.

- I. නිෂ්පාදන ඒකක පදනම
- II. සෘජු ශ්‍රම පැය පදනම
- III. යන්ත්‍ර පැය පදනම
- IV. සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය පදනම
- V. සෘජු උව්‍ය පිරිවැය පදනම
- VI. ප්‍රාථමික පිරිවැය පදනම

I. නිෂ්පාදන ඒකක පදනම [Production Units Basis]

මෙහිදී තනි පියවරකින්, ඒකකයක පොදු කාර්යය පිරිවැය ගණනය කළ හැක. එනම්,

$$\text{ඒකකයකට පොදු කාර්යය අන්තර්ග්‍රහණය} = \frac{\text{මුළු අයවැය ගත පොදු කාර්යය පිරිවැය}}{\text{මුළු අයවැයගත නිෂ්පාදන ඒකක}}$$

මෙම ක්‍රමය මගින් ඒකකයක පොදුකාර්යය පිරිවැය පහසුවෙන් ගණනය කළ හැකි වුවද, මෙම ක්‍රමය හැම විටම යොදා ගත නොහැක. මෙම ක්‍රමය භාවිතා කිරීමට නම්, නිපදවන හැම ඒකකයක්ම සර්ව සම (Uniform) විය යුතුයි. නමුත් ප්‍රායෝගිකව එසේ නොවේ. එම නිසා මෙම ක්‍රමයේ ප්‍රායෝගික බව ගැටළු සහගතය.

II. සෘජු ශ්‍රම පැය පදනම [Direct Labour Hours Method]

මෙහිදී සෘජු ශ්‍රම පැය අනුව ඒකකයකට පොදු කාර්යය පිරිවැය අවශෝෂණය කෙරේ. සෘජු ශ්‍රමය හා පොදු කාර්යය පිරිවැය අතර ප්‍රායෝගිකව සෘජු සම්බන්ධතාවයක් ඇති හෙයින්, පොදු කාර්යය අන්තර්ග්‍රහණය සඳහා මෙම පදනම වඩාත් උචිතය. නමුත් මෙම පදනම මත පොදු කාර්යය අන්තර්ග්‍රහණය සුදුසු වන්නේ සාපේක්ෂව ශ්‍රම අභිමුඛ අංශවලටයි. (Labour Oriented / Labour intensive departments)

උදා: ඇඟලුම් කම්හලක රෙදි කැපීම්, මැසීම් හා නිම කිරීම් අංශ සඳහා වර්ෂයක කාලයකට අයවැයගත කළ ශ්‍රම හා යන්ත්‍ර පැය ගණන් මෙසේය.

	<u>ශ්‍රම පැය</u>	<u>යන්ත්‍ර පැය</u>	<u>යෝග්‍යතම පදනම</u>
රෙදි කැපීමේ අංශය	3000	34,000	යන්ත්‍ර පැය පදනම
රෙදි මැසීමේ අංශය	30,000	6600	ශ්‍රම පැය පදනම
රෙදි නිම කිරීමේ අංශය	18,000	300	ශ්‍රම පැය පදනම

රෙදි කැපීම් අංශයේ සාපේක්ෂව වැඩි වැඩි ප්‍රමාණයක් ඉටු වන්නේ යන්ත්‍ර මගින් නිසා එය යන්ත්‍ර අභිමුඛ (Machine Intensive) අංශ වන හෙයින් මෙහි පොදුකාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය සඳහා යෝග්‍යතම පදනම වන්නේ “යන්ත්‍ර පැය” පදනමයි. එසේම, මැසීම් හා නිම කිරීම් යන අංශ දෙකම සාපේක්ෂව ශ්‍රම අභිමුඛ (labour Intensive) නිසා, ඒවායේ පොදුකාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය සඳහා යෝග්‍යවන්නේ සෘජු ශ්‍රම පැය පදනමයි.

මෙහිදී ඒකකයක පොදු කාර්යය පිරිවැය ගණනය සඳහා අනුගමනය කළ යුතු පියවර දෙකකි.

එනම්,

$$1. \quad \text{සෘජු ශ්‍රම පැයක අන්තර්ග්‍රහණය} = \frac{\text{අයවැයගත මුළු පොදු කාර්යය පිරිවැය}}{\text{මුළු අයවැයගත සෘජු ශ්‍රම පැය}}$$

$$2. \quad \therefore \text{ඒකකයක පොදු කාර්යය පිරිවැය} = \text{ශ්‍රම පැයක අන්තර්ග්‍රහණය} \times \text{ඒකකයකට සෘජු ශ්‍රම පැය}$$

III. යන්ත්‍ර පැය පදනම [Machine Hours Basis]

මෙහිදී යන්ත්‍ර පැය අනුව ඒකකයකට පොදු කාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය කෙරේ. පොදු කාර්යය අන්තර්ග්‍රහණය කිරීම සඳහා මෙයද හොඳ පදනමක් ලෙස සැලකේ. නමුත් මෙම පදනම මත පොදුකාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය සුදුසුවන්නේ සාපේක්ෂව යන්ත්‍ර අභිමුඛ (Machine Intensive) අංශවලටයි. ඉහත ඇඟලුම් කම්හලට අදාළ නිදසුනේ රෙදි කැපීම් අංශය දැක්විය හැක.

මෙහිදීද, ඒකකයක පොදුකාර්ය පිරිවැය ගණනය සඳහා අනුගමනය කළ යුතු පියවර දෙකකි.

එනම්,

$$1. \quad \text{යන්ත්‍ර පැයක අන්තර්ග්‍රහණය} = \frac{\text{අයවැයගත මුළු පොදු කාර්යය පිරිවැය}}{\text{මුළු අයවැයගත යන්ත්‍ර පැය}}$$

$$2. \quad \therefore \text{ඒකකයක පොදු කාර්යය පිරිවැය} = \text{යන්ත්‍ර පැයක අන්තර්ග්‍රහණය} \times \text{ඒකකයකට යන්ත්‍ර පැය}$$

IV. සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය පදනම [Direct Labour Cost percentage Method]

මෙහිදී ඒකකයකට පොදුකාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය කරනුයේ එහි සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය අනුවයි. මෙම ක්‍රමයද, ඉහත ක්‍රම දෙක මෙන් වඩාත් උචිත පදනමකි. මන්ද සාමාන්‍යයෙන් භාණ්ඩයක සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය හා පොදුකාර්යය පිරිවැය අතර සෘජු සම්බන්ධතාවයක් ඇති නිසාය. මෙහිදී ද පියවර දෙකකි.

$$1. \quad \text{සෘජු ශ්‍රම } r. 1/ = \text{පොදු කාර්යය අන්තර්ග්‍රහණය} = \frac{\text{අයවැයගත මුළු පොදු කාර්යය පිරිවැය}}{\text{මුළු අයවැයගත සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය}}$$

$$2. \quad \therefore \text{ඒකකයක පොදු කාර්යය පිරිවැය} = \text{සෘජු ශ්‍රම } r.1 \text{ ක අන්තර්ග්‍රහණය} \times \text{ඒකකයකට සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය}$$

V. සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය පදනම [Direct Material Cost Percentage Method]

මෙහිදී ඒකකයක සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය අනුව ඊට පොදු කාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය කෙරේ. සෘජු ද්‍රව්‍ය පිරිවැය හා පොදු කාර්යය අතර පැහැදිලි සම්බන්ධතාවයක් නොමැති හෙයින් මෙම පදනම ප්‍රායෝගික භාවිතයන් සඳහා එතරම් යෝග්‍ය නොවේ.

පියවර \longrightarrow ඉහත (iv) හි පියවර වලට සමාන වේ.

VI. ප්‍රාථමික පිරිවැය පදනම [Prime Cost Percentage Method]

මෙම ක්‍රමය යටතේ, ඒකකයක ප්‍රාථමික පිරිවැය අනුව ඊට පොදු කාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය කෙරේ. මෙයද ප්‍රායෝගික භාවිතයන් සඳහා එතරම් යෝග්‍ය පදනමක් නොවේ.

පියවර → ඉහත (iv) හි පියවර වලට සමාන වේ.

පොදු කාර්යය අන්තර්ග්‍රහණය සඳහා අයවැයගත දත්ත භාවිතා කරනුයේ මන්ද?

සාමාන්‍යයෙන් අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය (absorption rate), පූර්ව නිශ්චිත (Predetermined) එකකි. එනම් එය ගණනය සඳහා භාවිතා කරනුයේ අයවැයගත දත්තයන්ය. එනම් යම්කිසි කාලපරිච්ඡේදයක් ආරම්භ වීමට පෙරාතුව සකස්කරන අයවැය තුළින් දත්ත ලබා ගෙන එම කාල පරිච්ඡේදය සඳහා වූ පූර්ව නිශ්චිත අනුපාතයක් සකස් කෙරේ.

මේ සඳහා මූලිකම හේතුව වන්නේ, වර්ෂය පුරා ඒකාකාරී ලෙස පොදුකාර්යය පිරිවැය දැරීමක් සිදු නොවේ. එලෙසම නිෂ්පාදනයද, සාප්පු ශ්‍රමයද, යන්ත්‍ර පැයද, සාප්පු ශ්‍රම පිරිවැයද වර්ෂය පුරා ඒකාකාරී ලෙස ව්‍යාප්ත නොවේ. ඇතැම් මාසවල මෙම දත්ත ඉහළ අගයක් ගන්නා අතර සමහර මාසවල සාපේක්ෂව අඩු අගයක් ගනී. මෙලෙස සත්‍ය දත්ත භාවිතා කරමින් පොදු කාර්යය පිරිවැය අන්තර්ග්‍රහණය කලහොත්, අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතිකය ද උච්චාවචනය වේ. මේ හේතුවෙන් ඒකකයක පිරිවැයද උච්චාවචනය වේ. මෙය සැලසුම් හා පාලන කාර්යයන් සඳහා බාධාවක් වේ.

මෙම තත්වය මග හැරවීම සඳහා යම් කාල පරිච්ඡේදයක් ආරම්භ වීමට පෙරාතුව, එම කාලපරිච්ඡේදය සඳහා සකස් කළ අයවැයගත දත්ත මගින් පොදුකාර්යය අන්තර්ග්‍රහණය සඳහා පූර්ව නිශ්චිත අනුපාතිකයක් තීරණය කෙරේ. මෙහි ඇති තවත් වාසියක් වන්නේ, කාලපරිච්ඡේදය පුරාම සමාන වූ අනුපාතිකයක් ඇති හෙයින් පිරිවැයකරණ හා මිල ගණන් ඉදිරිපත් කිරීම (Product Costing and price Quotation) සඳහා කළමනාකරුවන්ට ස්ථිර වූ අනුපාතිකයක් භාවිතා කල හැකිවීමයි.

පොදු කාර්යය උගත / අධි අන්තර්ග්‍රහණය [Under or over Absorption of Overheads]

පොදු කාර්යය අන්තර්ග්‍රහණය සඳහා සත්‍ය දත්ත භාවිතා නොකොට, අයවැයගත දත්ත භාවිතා කිරීම, හේතුවෙන් හට ගන්නා විශේෂ ගැලපීමක් ලෙස පොදු කාර්යය උගත / අධි අන්තර්ග්‍රහණය දැක්විය හැකිය.

පොදු කාර්යය උගත / අධි අන්තර්ග්‍රහණය යනු, යම්කිසි කාලපරිච්ඡේදයක් සඳහා වූ සත්‍ය පොදුකාර්ය පිරිවැයක්, අන්තර්ග්‍රහණය කළ පොදුකාර්ය පිරිවැයක් අතර වෙනස වේ. (සත්‍ය පොදු කාර්ය පිරිවැයක්, අයවැයගත පොදුකාර්ය පිරිවැයක් අතර වෙනස ලෙස තේරුම් නොගත යුතුයි)

අන්තර්ග්‍රහණය කල පොදුකාර්ය [Overhead Absorbed] යනු

1. භාවිතා කරනුයේ සාප්පු ශ්‍රම පැය පදනම නම්
 අන්තර්ග්‍රහණය කළ පො/කා පිරිවැය = සාප්පු ශ්‍රම පැයක x සත්‍ය සාප්පු ශ්‍රම පැය ගණන
 අන්තර්ග්‍රහණය

2. භාවිතා කරනුයේ යන්ත්‍ර පැය පදනම නම්
 අන්තර්ග්‍රහණය කළ පො/කා පිරිවැය = යන්ත්‍ර පැයක x සත්‍ය යන්ත්‍ර පැය ගණන
 අන්තර්ග්‍රහණය

3. භාවිතා කරනුයේ සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය පදනම නම්
 අන්තර්ග්‍රහණය කළ පො/කා පිරිවැය = සෘජු ශ්‍රම රු. 1ක x සත්‍ය සෘජු ශ්‍රම පිරිවැය
 අන්තර්ග්‍රහණය

4. භාවිතා කරනුයේ නිෂ්පාදන ඒකක පදනම නම්
 අන්තර්ග්‍රහණය කළ පො/කා පිරිවැය = ඒකකයක x සත්‍ය නිෂ්පාදනය ඒකක
 අන්තර්ග්‍රහණය

- ❖ සත්‍ය පොදුකාර්ය පිරිවැයට වඩා අන්තර්ග්‍රහණය කළ පොදුකාර්ය පිරිවැය වැඩිනම් එය “අධි අන්තර්ග්‍රහණයකි”.
 සත්‍ය පො/කා පිරිවැය < අන්තර්ග්‍රහණය කළ පො/කා පිරිවැය → අධි අන්තර් ග්‍රහණයකි.
- ❖ සත්‍ය පොදුකාර්ය පිරිවැයට වඩා අන්තර්ග්‍රහණය කළ පොදුකාර්ය පිරිවැය අඩුනම් එය “උණ අන්තර්ග්‍රහණයකි”.
 සත්‍ය පො/කා පිරිවැය > අන්තර්ග්‍රහණය කළ පො/කා පිරිවැය → උණ අන්තර් ග්‍රහණයකි.

පොදු කාර්ය පිරිවැය ගිණුම්ගත කිරීම (Accounting for Overhead Costs)

සාමාන්‍යයෙන් “අන්තර්ග්‍රහණය” ක්‍රියාවලියට ලක්වනුයේ නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය හෙවත් කම්හල් පොදුකාර්ය පිරිවැය පමණි. (නමුත් ඇතැම් ආයතන, නිෂ්පාදන නොවන පොදුකාර්යල එනම් “ආයතන හා පරිපාලන පොදුකාර්ය” පිරිවැයත්, “විකුණුම් හා බෙදාහැරීමේ පොදුකාර්ය” පිරිවැයත් අන්තර්ග්‍රහණයට ලක්කරයි.)

නිෂ්පාදන පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම

දරන ලද සත්‍ය පිරිවැය	XX	අන්තර්ග්‍රහණය කළ පිරිවැය	XX
අධි අන්තර්ග්‍රහණය (පිරිවැය ලා/ලා)	X	උණ අන්තර්ග්‍රහණය (පිරිවැය ලා/ලා)	X
	XX		XX

ද්විත්ව සටහන්

1	කාලය සඳහා දරන ලද සත්‍ය පිරිවැය
පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම
මුදල්/ වියදම් ණයහිමියෝ | හර

බැර | |
| 2 | අන්තර්ග්‍රහණය කළ පොදු කාර්ය පිරිවැය
කෙරීගෙන යන වැඩ පාලන ගිණුම
පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම
(නිෂ්පාදනයට පො/කා පිරිවැය අයකිරීම) | හර

බැර | |
| 3 | අධි අන්තර්ග්‍රහණයක් නම්
පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම
පිරිවැය ලා/ලා ගිණුම | හර

බැර | |
| 4 | උණ අන්තර්ග්‍රහණයක් නම්
පිරිවැය ලා/ලා ගිණුම
පොදුකාර්ය පිරිවැය පාලන ගිණුම | හර

බැර | |

උදාහරණ : 07

සීමිත "Small" ඇගයීම සමාගමේ ඉදිරි වර්ෂය සඳහා වූ අයවැයගත දත්ත හා සත්‍ය දත්ත සමහරක් පහත දැක්වේ.

අංශය	රෙදි කැපීම්	රෙදි මැසීම්	නිම කිරීම්	ගබඩාව	එකතුව
බිම් ප්‍රමාණය (වර්ග අඩි)	24,000	36,000	16,000	4,000	80
යන්ත්‍ර උපකරණ පිරිවැය (රු.000)	1,400	200	60	10	1,670
සේවක සංඛ්‍යාව	400	800	200	20	1,420
සාප්ත ශ්‍රම පැය	16,000	32,000	4,000	-	52
සාප්ත ශ්‍රම පිරිවැය (රු.)	32,000	67,200	7,200	-	106,400
යන්ත්‍ර පැය	32,000	4,000	200	-	36,200
ගබඩාවට යොමුකළ අධියාවනා පත්‍ර	310	1,112	100	-	1,522
<u>වෙන්කළ පිරිවැය (අයවැයගත)</u>					
වක්‍ර ශ්‍රම පිරිවැය (රු.)	9,000	15,000	4,000	6,000	34,000
වක්‍ර ද්‍රව්‍ය පිරිවැය (රු.)	394	1,400	600	-	2,394
නඩත්තු වියදම්	1,400	600	100	-	2,100
විදුලිය	1,600	400	200	-	2,200
<u>අනෙකුත් අයවැයගත පිරිවැය</u>					
කුලී	2,000				
වර්පනම්	600				
ගොඩනැගිලි - රක්ෂණ	200				
උණුසුම් කිරීම හා ආලෝකය	400				
යන්ත්‍ර උපකරණ - ක්ෂය	16,700				
වැටුප් සම්බන්ධ - අතිකාල	28,200				
පරිපාලන හා පිරිස් වියදම්	7,100				
යන්ත්‍ර උපකරණ - රක්ෂණ	1,670				
කර්මාන්තශාලා - පිරිසිදු කිරීම්	800				
	<u>56,670</u>				
<u>සත්‍ය තොරතුරු</u>					
	<u>කැපීම්</u>	<u>මැසීම්</u>	<u>නිමකිරීම්</u>		
සත්‍ය යන්ත්‍ර පැය	31,600	4,200	300		
සත්‍ය ශ්‍රම පැය	15,000	32,060	3,720		
සත්‍ය පොදුකාර්යය	41,300	45,000	9,300		

ඉහත තොරතුරු ඇසුරින්

1. පොදුකාර්ය විභාජන පත්‍රයක් පිළියෙල කරන්න.
2. නිෂ්පාදන අංශවල මුළු පොදුකාර්ය පිරිවැය ගණනය කරන්න.
3. ඒ ඒ නිෂ්පාදන අංශය සඳහා යෝග්‍ය වන අන්තර්ග්‍රහණ අනුපාතය ගණනය කරන්න.
4. ඒ ඒ අංශය සඳහා වෙන වෙනම පොදුකාර්ය උෞණ/ අධි අන්තර්ග්‍රහණය ගණනය කරන්න